

Kot cvet metulji, naj bi jasni sviti
te mogli blaženstva obkrožati!
O da bi pravega med sateliti
Izbrala si kedaj za moža ti!

Ah, morda bodo mamici-starici,
ej sivolaski, zlatolaski preje
solzice se prikazale na lici,

ko jo spoznaš ljubezen to brez meje...
Za te solze, prihodnji talisman,
O hvala, hvala! — Nisem pel zaman...

Dragotin Kette.

Radi trme.

Napisal Laščan

I.

Skozi sajasto zakajeni, na vrhu že povsem okrušeni cilinder male, skrbno zanemarjene svetilke so le z veliko silo prodirali prameni svetlobe po prostorni, a silno nizki kuhinji umazane, a dobro obiskovane predmestne beznice. Pri slabi, medli razsvetljavi je bila že itak zanemarjena notranjščina videti še bolj temna in umazana.

Po nečednih, od mnovega pomivanja oškropljenih stenah je bilo razobešene mnogo obrabljene kuhinjske posode: pokrovk, zajemač, skled, skodelic in še mnogo druge različne potrebne in nepotrebne navlake.

Na starem, semtertja zarjavelem železnem ognjišču z razkopanimi pločami je stalo dvojce pokritih loncev z ostanki za danes pripravljenih jedil.

V levem kotu se je ščeperila velika, nerodna miza; na nji pa je bilo naloženih polno še nepomiten krožnikov, skled in skledic, vilic, nožev, žlic in drugega gostilniškega orodja.

Tik pred mizo je bil postavljen star, razmajan stol, na njem pa velik kebel mlačne vode, v kateri je mlada, močna dekla pomivala na mizo naneseo posodje.

Po prostorni kuhinji se je širila od ognjišča prijetna toplota; vendar se je dekleta večkrat stresnilo, kadar je zunaj okrog oglov zabučala mrzla zimska burja, ki se je z močnimi sunki zaganjala v okna, da so ječali stari, slabi okvirji ter šklepetale slabo vstavljene šipe.

Včasih se je ozrla na veliko, starinsko uro, katere črna, zaprašena kazavca sta se danes nenavadno hitro pomikala . . .

Skozi malo linico v zidu, kjer so se navadno podajala jedila v sobo, sta bila videti samo še dva gosta, ki sta z ne posebno slastjo vlekla ostanke skisanega piva ter se predrzno igrala s točajko.

A dekleta v kuhinji se ni zmenila za prizor v sobi. Bila je povsem zatopljena v svoje premišljevanje; močne, zalite roke pa so z nervozno hitrostjo opravljale svoj posel . . .

Gori na stropu je iz velike, od mrah onesnažene razpoke prilezel velik, tolst, svetel ščurek, se strmeč ozrl po kuhinji, češ, kako to, da je tako pozno še razsvetljeno, in uvidevši, da zanj še ni pravi čas, je nejevoljno zamajal s tipalnicami in se previdno umaknil nazaj.

Od nekod je pribrela pepelnato umazana vešča ter se vrtela nekaj časa deklini okrog glave; potem pa je poletela do svetilke in se nekaj časa slepo zaletavala v okajeni cilindar, hoteč vsekakor prodreti do plamenčka, dokler je ni naposled odneslo zopet v stran.

Zunaj okrog oglov pa je divjala razposajena, surova, brezobzirna burja, uganjajoč svoje orgije z mrzlim, suhim, novo zapačlim snegom. Zdaj pa zdaj so se stresle šipe v oknih, in celo skozi ljakovo luknjo je silila ledena sapa v kuhinjo, spojena s čudnim, ostudnim vonjem . . .

Dekleta je zopet pogledala na uro.

Globoko iz prsi se ji je izvil dolg, mučen zdihljaj; obraz je zadobil bolestone poteze.

In zastavila si je vprašanje, neprijetno, grenko vprašanje: Kaj je bilo tega treba?

Za prvim vprašanjem se ji je vsiklo še drugo, še bridkejše: Kdo je tega kriv?

Potem pa se ji je ponovilo pred očmi prejšnje življenje.

Nikdar v življenju se ji še ni godilo slabo, nikdar je niso silili k težkemu, nikdar k nikakemu prostaškemu delu. Skrbi za obstanek, za vsakdanji kruh ni bila vajena. Doma je imela skrbno, dobro mater, katera jo je ljubila, nad vse, skrbela zanjo, kakor se bolje ne da, celo opravljala je mesto nje vsa bolj huda, umazana dela. Z matersko slepo ljubeznijo je bila tudi zaktivila, da je hčerka postala

trmasta, nad vse mere razvajena in svojehlava. Pozneje, ko je to njeno nepravdo ravnanje jelo hčerki roditi sad, škodljiv in poguben, pozneje, ko je morala skrbna, dobra mati samá radi tega marsikaj pretrpeti in mnogo grenkosti užiti, se je pač pokesala svoje krive vzgoje, a takrat je bilo že prepozno.

Njen brat je imel tudi mnogo krivde pri tem, da se je dekle tako razvadilo; imel jo je rad, ker so jo tudi drugi ljudje imeli radi, ponosen je bil nanjo, ker so ljudje govorili po vasi, da je najgorše dekle v vasi. In ta ponos se mu je polagoma razvil v neko čudno ljubezen ali, bolje rečeno, spoštovanje ter popolno hlapčevsko poslušnost in vdanost. Tega se je pa ona zavedala; zato je le ona doma vedno zapovedovala. Očeta že dolgo niso imeli; to je bila baš nje nesreča . . .

Služiti ji gotovo ne bi bilo nikdar treba, da je ni nje utrjena svojehlavost pripeljala tako daleč . . .

Županova starejša hči, tisto pegasto, križem gledajoče dekletce, je imela za Mali šmaren novo baržunasto obleko vijoličaste barve. To pa se je grozno pokadilo naši Lenčki pod nos, da bi se taka pohabljená punca tako postavljala, a ona, najlepše dekle v vasi, pa naj bi nosila navadno, slabo obleko, kakor druga preprosta vaška dekleta. Takoj je zahtevala prav tako obleko. In želje ji nista hotela izpolniti ni mati, ni brat . . . Odtod je bila prišla zamera. Ona v svoji trmi nikakor ni hotela odnehati, onadva ji pa iz več razlogov to pot nista mogla, niti hotela ugoditi. Takoj jima je zagrozila, da pojde služiti. Spočetka sta se smejala njeni grožnji, se ji rogala; na-pослед pa, ko je čimdalje resneje zahtevala, sta ji odločno rekla, da ne.

~~To pa ji je bilo preveč. Odpravila se je v mesto na službo z maščevalno mislijo v srcu, poleg pa tudi z lepimi nadami v Bog ve kako zlato bodočnost . . .~~

In kako se je varala . . .

Danes ji je stopilo iznova vse še živeje v spomin.

V mesto je bila prišla s prepričanjem, da bo izlahka dobila dobro, prijetno, gosposko službo, kjer bo imela prav malo ali kar nič dela, ampak pohajala bo po mestu, lepo, gosposko napravljena, rdečega, smehljajočega lica in belih, neudelanih rok. Bila je uverjena, kako bo s tem ujezila mater in brata, da se bo pač dovolj zmaščevala.

A prišlo je povsem drugače . . .

Mesto lahke, prijetne, gosposke je dobila težko, naporno, umazano službo kot kuhinjska pomivavka in še to službo tako s težkim trudom. Oj, to jo je bolelo in jo potrlo do skrajnosti . . .

Pa ko bi bila vsaj v ti službi v miru, vsaj priljubljena in pogodu ljudem, katere je morala služiti — še tega ne . . .

Dan na dan je morala čuti psovke, da je nemarna, lena, nesnažna, površna, neposlušna in Bog ve kaj še vse.

To jo je od dne do dne hujše bolelo, a pomoči si ni mogla; domov je pa svojeglavnost ni pustila.

Nekoč si je bila izprosila prosto popoldne, da je šla v notranje mesto; pozvedela je bila za posredovalnico za službe, in tisto popoldne se je ondi prijavila za kako boljšo službo. Potem pa je čakala celih štirinajst dni zaman . . .

Danes pa je bila celo njena gospodinja zvedela, da želi od nje proč. Oj, to je bilo ropotanje — psovka za psovko kakor dež. Nazadnje pa jo je izplačala do danes in ji povedala, da mora jutri od hiše . . .

Brez službe! . . . Groza!

In kako lahko bi si pomagala v ti sili; kar domov naj gre — z odprtimi rokami jo sprejmeta mati in brat . . .

A zopet se ji je pojavila svojeglavost.

Ne, nikdar . . . ako tudi pogine, domov ne pojde . . . tako ponižati se noče . . . se ne more . . .

Ozrla se je zopet na uro, ki je kazala že na polnoč.

Zdihnila je znova.

Moj Bog . . . že danes se ima odločiti . . . Kaj naj stori? Še dalje čakati službe, to skoro ne kaže . . . drugi ji bodo težko preskrbeli kaj prida službo. Sama mora poskusiti . . . Toda križ je, ker mesta ne pozna. Kaj pa, če bi vendarle šla domov? . . .

Dalje ni hotela o tem več razmišljati; misli na vrnitev se je odkrižala popolnoma — vse prej počne, nego da bi podlegla in se vdala . . .

Pozno je dokončala svoje delo. Razpostavila je umito posodje v različne omare in na police, navila uro, potem pa se odpravila — toda ne spat, ampak samo v posteljo, dalje razmišljat svoj tožni položaj.

2.

Drugo jutro je bila zgodaj pokoncu. Pobrala je svoje stvari, jih zvila v tesen sveženj ter se poslovila.

Zmrzel, droben sneg ji je škripal pod nogami. Zrak je bil čist, svež, a mrzel in oster, da jo je bodlo v lice, kakor bi jo kdo zbadal s šivankami . . .

Hitela je v posredovalnico za službe, da bi tam spravila sveženj za toliko časa, da si poišče službe.

Tu pa tam je srečala staro ženico, ki je stopicala v cerkev, dalje tam mlekarico, potem voznika, ki je pobiral smeti. Za oglom jo je zvedavo pogledal zaspan policaj.

A nihče se ni zmenil zanjo — tudi ona za nikogar.

Zazeblo jo je. Mencala si je roke in nos ter hitela dalje po zapuščenih, na novo črez noč zametenih ulicah . . .

Naposled je dospela do posredovalnice, a vrata so bila še zaprta. Stresnila se je od mraza.

Pri vratarju v veži je zvedela, da bo pisarnica odprta šele ob osmih.

Kaj naj počne? Na mrazu čakati, ni možno tako dolgo — a iti tudi nima nikamor . . .

Razmišljala je vpricho vratarja, kaj bi počela, tako dolgo, da jo je vratar molče ostavil.

Sedaj ji ni kazalo drugega, nego odložiti sveženj na tla ter čakati . . .

Minute so se ji zdele cele ure.

Stopicala je po veži iz kota v kot . . .

Včasih je smuknila mimo nje zaspana postrežnica s praznim keblom pod pazduho, pohitela k vodovodu, ga napolnila ter naglo in molče zopet šinila mimo nje po stopnicah.

»Srečnica!« se ji je izvilo napol glasno iz premraženih, stisnjenih prsi, »ta ima vsaj službo — a jaz . . .«

Pogled sta ji porosili dve mali, a svetli, bleščeči solzi. Sramovala se je sama sebe ter se naglo obrisala.

Za komaj pol ure je prišel moški po stopnicah in potem skozi vežo na ulico, ne da bi se bil zmenil zanjo, kakor da je ne bi bil videl.

Čakanje ji je postajalo čimdalje bolj neznosno. Ob četrti na osem je postalo živahnejše. Kar se je pridrevilo po stopnicah par dijakov s knjigami pod pazduho, zaviti v gorke haveloke; hiteli so v šolo, glasno se hohotajoč . . .

Za njimi je prišel dolg, eleganten gospod z zlatim naposnikom; dalje so se vrstili: stara, šepava kuharica, ki je hitela s košarico na roki na trg nakupovat, star uradnik v pokoju, ki je mencial v bližnjo cerkev k poluosmi maši, potem mlada gospica, dalje zopet nekaj dijakov, za njimi njih sitna, pegasta gospodinja s krožnikom pod pazduho k bližnjemu mesarju po meso — a nihče izmed vseh se ni pobrigal zanjo, ker so bili že navajeni sličnih prizorov okolo posredovalnice . . .

Tudi na ulici je postajalo živahnejše.

Vozovi so drdrali semintja . . . množina delavcev je nakidavala na vozove novo zapadli sneg, katerega so potem stara, izrabljena, onemogla kljuseta odpeljavala do vode . . .

Končno pa so odprli tudi posredovalnico za službe.

Drgetajoč od mraza je vstopila v toplo sobo in boječe vprašala, ali so dobili zanjo kje kako službo.

Suho, hladno, a določno so ji povedali, da ni nikjer sedaj nobene službe, da so že vse oddane . . .

To jo je zbolelo, a obupala ni. Prosila je, bi li smela spraviti v pisarnici zavoj obleke za nekaj časa, kar so ji godrnjaje dovolili.

Obrnila se je na ulico. V želodcu se ji je pojavil glad, saj ni danes še ničesar zaužila. Toda ni imela preobilo denarja; a kaj je pač treba zajtrka, Bog, da dobi opoldne malo gorkega vasa. S to mislijo si je utešila glad, potem pa je poskušala svojo srečo . . .

Vstopila je v prvo hišo . . . obiskala tri . . . štiri kuhinje . . . predstavila se različnim gospodinjam . . . prosila službe . . .

Nič!

Šla je dalje . . . v drugo . . . tretjo hišo . . . v vse po vrsti . . . prosila povsod . . .

A nič!

Vsaka gospodinja je že imela svojo deklo, kuharico, hišno, pestunjo, postrežnico . . . Vse službe, kjerkoli je vprašala, so bile že nameščene . . .

Polagoma so ji ginili upi in nade, v dušo ji je legala malosrčnost — spočetka lahka, rahla, a polagoma se je razvila v popolno, grozno obupnost . . .

Odnehati ni hotela. Stopicala je dalje od hiše do hiše, iz kuhinje v kuhinjo, prosila in moledovala, obetala pridnost, neomejeno vdanost in pokorščino — a vse zaman . . .

Kjer se jim je ubogo, drgetajoče dekle smililo, so jo obžalovali, jo tolažili in jo izlepa spravljali dalje, ji naštevajoč različne hiše, kjer

bi utegnila dobiti službo; tako so ji budili nove nade. Ponekod pa so jo gonili izgrda dalje, imenujoč jo postopačico, nemarnico in ne vem kaj še vse, češ, da je pač dovolj slaba in zanikarna, ako ni še dosedaj dobila službe . . .

Tako ji je potekel dan.

Na večer se je vsa utrujena in izdelana ustavila v mali stranski gostilnici, kjer si je za majhen denar preskrbela prenočišče, poslednje novce pa je izdala za večerjo . . .

S težkim srcem, pobita in skrušena ter od vednega tekanja po hišah popolno utrujena, je šla kmalu v posteljo, a spati zopet ni mogla. Okrog glave so ji plesale čudne, grde pošasti . . . Vse se je vrtelo okrog nje . . . Bala se je, da zblazni, ali pa da jo vrže božjast.

Šele proti jutru jo je popolno onemoglo posilil spanec.

3.

Nenavadno pozno se je zbudila.

Glava ji je bila težka, nerodna, prsi kakor zvezane, drugi život pa, kakor bi jo bil kdo stebel prejšnji večer.

Skočila je naglo pokoncu, potem pa se prav počasi, leno, zdehaje napravljala.

Brez zajtrka je odšla na ulico po svojem včerajšnjem potu.

Ves dopoldan je hodila zaman . . .

Opoldne pa se je k vsem prejšnjim bolečinam in težavam pridružil še glad. Kosila si ni imela s čim kupiti, a prositi jo je bilo sram — in kdo bi tudi miloščino dal mlademu, krepkemu, še dosti čedno opravljenemu dekletu? Kvečjemu bi jo zaprli kot postopačico . . .

Ko se je v neki veži pri kostanjarici nekoliko odpočila in malce ogrela, je zopet poskusila svojo srečo ali bolje nesrečo . . .

Toda nič!

Nikjer nič!

Kolikor bolj se je dan nagibal h koncu, toliko hujši obup ji je napolnjeval dušo. V neznosnem njenem stanju se ji je čimdalje tem češče vsiljevala lepa, mikavna, rešilna misel, naj se vrne domov, naj gre zopet k materi in bratu, naj se reši pogibeli, dokler je še čas.

A njena trma, odločna samoglavnost in odpor proti volji in nadvladi drugih je bil močnejši nego glad in mraz, hujši celo nego smrt.

Zaklela se je vsakokrat iznova, kadarkoli jo je obšla misel na dom, da rajši skoči v vodo ali pa gladu pogine, nego da se poniža pred svojimi ljudmi, katere je ravno s svojim odporom hotela ponižati.

In ali zaslužita mati in brat, da se še kdaj povrne k njima, ko sta jo iz tako malenkostnega vzroka pustila od sebe.

Ne, nikdar! Domov ne pojde, naj pride, kar hoče. Čakati hoče, pripravljena je na vse . . .

Zimski popoldan je bil kratek. Službe ni dobila.

Ko pa so ob polupetih zažarele električne svetilke po mestu, je prenehala iztikati za službo.

Glad jo je mučil silneje. K temu se je pridružila skrb za prenočišče. Kam naj se dene?

Gorje!

Spričo skrbi, obupa, vedne hoje iz hiše v hišo, po stopnicah gori in doli, ter spričo naraščajoče lakote in mraza je postala naposled topa, brezčutna, mrtva.

Mehanski se je prerivala po ulicah med šetajočo množico, sama ne vedoč, kam.

Iz ulice se je drevila v ulico, da bi se vsaj ugrela.

Dospela je na glavni trg.

Velike, krasne, bleščeče razsvetljene, bogate izložbe so bile zanjo brez zanimanja. Samo pri eni se je ustavila, kjer so bile razobešene klobase različnih vrst, krače, slanina, raznovrstno meso, sir in še druga slična, fina in frugalna jedila.

Pri pogledu na toliko skupino najraznovrstnejših, finih jestvin se ji je pojavil glad še močnejše.

A kmalu jo je odrinila množica šetajočih in po opravljenem hitečih ljudi, med njimi bogato, gorko oblečenih, v kožuhovino zavitih in sitih, napasenih, brezskrbnih.

Še jasneje ji je stopila pred oči vsa njena beda in siromaštvo.

Začutila se je poteptano, zavrženo . . . Pospešila je korake ter zavila v stransko ulico.

Tu je bilo manj ljudi; stopala je počasneje, resignirano.

Dva rokodelska pomočnika sta hitela z brzimi koraki mimo nje. Eden njiju se je ozrl vanjo in obstal, drugi je šel par korakov dalje in se potem tudi ustavil. Ona se ni zmenila za nobenega ter je šla dalje.

Oni ji je bil lahno, potuhnjeno zažvižgal.

Iz radovednosti se je ustavila. V hipu je bil pri nji, prijazen, zgovoren, dober kakor mleko in sladak kakor med.

»Ah, kam pa kam? Gospica! Čakajte no, kam se vam pa tako mudi? Ali vas smem spremiti?« . . .

Postajal je silo prijazen. Lenčka je osupnila; takih ogovorov ni bila navajena. Postala je pred njim, a ni vedela, kaj bi odgovorila.

To njeno neodločnost pa si je oni drugače tolmačil ter postal pogumnejši. Iznebil se je še nadalje par veselih, prijaznih, situaciji primernih stavkov, potem pa hkratu postal silno prijazen in zaupen, ji ovil roko okrog pasu, potem ko se je ozrl okoli in se prepričal, da se nihče ne bliža.

Lenčka se ga je ustrašila, a vendar ni zbežala. Ko je pa začula, da se tovariš le-tega hohotaje oddaljuje, da je ulica popolnoma prazna, jo je obšel neznanski strah.

Prijazni neznanec ji je nekaj pošepnil in jo še tesneje stisnil, potem pa ji ponudil roko, da bi šla z njim.

Toliko, da ni omahnila. Zakričala je na ves glas, z obema rokama sunila onega od sebe; oni pa je prestrašen in neljubo prese-nečen izginil.

Moj Bog, to jo čaka . . . to! . . .

Kakor brezumna je drevila dalje po ulici. Pozabila je v hipu ves obup, glad, skrb, utrujenost . . . Po glavi ji je šumel zadnji dogodek. Vsaka žilica, vsaka mišica na nji se je napela, kri ji je gnalo v lica in k srcu; po ušesih ji je šumelo zadnje vprašanje nesramnega, zavrženega neznanca.

Naposled jo je pa le dolgotrajna hoja in silni, vedno naraščajoči mraz pogreznil v prejšnje stanje, v prejšnjo topost in onemoglost.

Zopet je počasneje stopala po razsvetljenih ulicah, ki so se čimdalje bolj praznile.

Ura se je pomikala za uro . . .

Na misli ji je prišlo, da bi jo zaprli, ako jo zalotijo samo tako pozno na ulici; tega se je silno zbala. Zavila je k vodi in se potikala po obrežju, po temnih, od svetilk oddaljenih kotih. Žive duše ni opazila nikjer v obližju.

Po mestu je postajalo tiho; ropotanje fijakarskih voz je popolnoma prestalo, sem izza mesta se je začul zdaj pa zdaj oster ali zategel žvižg odhajajočih ali prihajajočih ali po kolodvoru se premikajočih vlakov; poredkoma so ji prihajali na uho koraki kakega zapoznelega pasanta, ki so odmevali po trdem tlaku . . .

Mraz ji je postajal čimdalje neznosnejši; zobje so ji šklepetali, po životu pa se je tresla nalik topolovemu listju. Gibati se ni mnogo upala, da je to ne bi izdalo paznemu očesu javnega stražnika. Naslonila se je na ivjasto ograjo in strmela preko vode na mnogoštevilna okna visokih hiš, kjer so polagoma ugasovale luči in so srečniki

legali k počitku pod gorko, toplo odejo, napaseni in napojeni, preskrbljeni z vsem potrebnim . . .

Doli pod njo pa v neprozorni tmini je pokala zmrzujoča voda, šumela v malih obrežnih zajedah in se valila dalje . . .

En sam skok tja doli . . . in vsega bode dovolj . . . par hipov . . . osrečena bo . . .

Premaknila se je, da bi se spela naprej, a še tega ni mogla, ker je bila že preveč premrla in otrpla. Izkušala se je po malem razmajati; obrnila se je nazaj, na gladko, peščeno, zmrzlo pot.

S teškim naporom, s pomočjo vseh svojih sil se ji je to komaj posrečilo.

Z dobrimi sto koraki je bila pri mostu. Tu se je zopet ustavila, se naslonila na ograjo in se ozrla v globočino. In zopet so se ji obnovile prejšnje misli.

Sem čez most se je bližal častnik, zavit v gorek plašč, z ovratnikom, potegnjenim čez ušesa. Priglušeno je žvižgal dunajsko popevko.

Opazil je Lenčko, se ustavil in osupnil.

Le-ta se ga je prestrašila, se hotela obrniti in zbežati, a je bilo že prepozno.

Stopil je k nji, zavihnil kratke, redke brčice pod nosom, se zadovoljno nasmehnil in jo prijazno vprašal, kaj dela.

Brez ovinkov in olepšavanja mu je opisala s par besedami svoje stanje — kratko, suho, a določno, jasno — na kar si je zopet zadovoljno zavihal mlade brčice.

Vprašal jo je, ali gre z njim.

Mislila je, da ga mora slušati, češ, da jo odpelje v zapor; molče je stopala poleg njega.

Do častnikovega stanovanja ni bilo daleč. Odprl je vežna vrata, potisnil Lenčko noter, potem vstopil sam in prižgal za vrati pripravljeno svečo, jo prijel za roko in jo peljal po stopnicah navzgor.

Brez besed je sledila Lenčka vsaki migljaj vodečega častnika, ne vedoč, kam gre.

Vstopila sta v prostorno, čedno opremljeno, a grozno neredno, razmetano sobo. Častnik je postavil svečo na mizo, slekel plašč, ga obesil v omaro, tlesknil z jezikom, se nasmehnil Lenčki pohotno, nesramno ter pomencal z rokami.

A ona je stala pred njim mirno, tiho in pričakovala potrpežljivo, kaj se bode zgodilo.

»Tako, tako, dušica, vidiš tako, tako . . . Kaj ne, tu je prijetnejše, ugodnejše, lepše nego tam na mrazu . . . tam zunaj . . . Hm, tako, tako . . . Kaj bi zmrzovala, ko imam jaz tako prijetno, zakurjeno sobo, in kjer je . . . ha, ha, prostora za oba . . .«

4.

Domov so bili zvedeli, kje služi Lenčka. Spočetka je bilo to po volji obema, materi in bratu, da se ji godi slabo, da mora trdo delati, ubogati in se pokoravati. Toda kmalu se jima je začela smiliti, in hotela sta že poslati ponjo. A izprevidela sta zopet, da bi ji to bilo še bolj na kvar, da bi jo s tem še huje izpridila, ako bi se ji vdala; pustila sta jo, češ, naj sama pride domov, saj ve kam; naj se nekoliko obrusi in udele. Prepričana sta bila, da ji bode ta poskušnja v veliko korist, in da bode Lenčka še kdaj vrlo, pridno dekletce, ki jima bode delalo veselje.

Črez dober mesec pa sta zvedela, da ni več v prvi službi, a kje da je sedaj, nista mogla zvedeti.

To je zlasti mater navdajalo z veliko skrbjo; takoj se je odpravila sama v mesto in jo je iskala, a njen trud je bil brezuspešen; o Lenčki ni bilo niti sledu. Materi je bilo čimdalje tesneje pri srcu; svojo edino hčerko je imela neznansko rada.

Nekaj dni pozneje je poslala sina v mesto, naj jo poišče on, češ, moški take posle lažje zvrše. A tudi brat ni dobil o nji nobene vesti.

Naslednji dnevi so jima bili neznosni. Vse povpraševanje in pozvedovanje, ves trud in napor je bil zaman.

Drug drugemu sta očitala krivdo, zakaj je šla Lenčka od hiše; nikdar nista imela miru.

Dnevi, tedni in meseci so se jima vlekli počasi, neznansko počasi . . .

Poteklo je leto, o Lenčki ni bilo ni duha ni sluha . . .

Tako je prešlo par let.

Mati je med tem časom umrla, brat pa se je oženil ter polagoma popolnoma pozabil sestro.

Čas vse izpere — izbriše spomine.

Črez kakih šest let pa je došla na županstvo, pod katero je spadala Lenčkina rojstna vas, terjatev za poravnavo računa iz daljnega mesta od oskrbnništva ondotne bolnice z naznanilom vred, da je tamkaj umrla Helena K.

